

Újra él a Kálvária-domb

Április 21-én, nagypénteken, délután háromkor, hosszú idő után újból benépesült a Kálvária-domb az újjáépített „Keresztút” felavatására és felszentelésére. A budaörsi stációsor valaha az egyik leghíresebb és legszebb volt az országban. Újra az lehet?

Az egybegyűlteket az újjáépített Kálvária avatásán *Ritter Imre*, a Budaörsi Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke köszöntötte. Közöttük, *Szentgyörgyvölgyi Zoltánt*, a Budaörsi Római Katolikus Egyházközség plébánosát, *Nagy György* alpolgármestert, valamint *dr. Kovács József* egyetemi tanárt, a Helytörténeti Gyűjtemény igazgatóját.

Dr. Kovács József avató beszédében elmondta, hogy a helyi németek már 1817-ben megkezdték a Kálvária építését. Néhány régi kép még emlékeztet arra a kicsiny, torony nélküli, barokk kápolnára, melyet Kreis Jakab építtetett fel a domb lábánál. Ezt követte egy-két évvel később azoknak a stációknak a felállítása, amelyek Jézus szenvedéstörténetét jelenítik meg 14 állomásban, melyek a dombtetőre, spirálisan, felkapaszkodó keresztút mentén kaptak helyet. Először nyolc stáció készült el, majd a további négyet 1851-ben állították fel.

Erről a dátumról tudósít a keresztút végét jelző kőtalapzaton a mai napig látható, bár kissé elhomályosodott fölírat.

A régi források szerint ettől jobbra a „Fájdalmas Szűz”, míg balra „Bűnbánó Magdolna”, mások szerint Szent János evangélista, életnagyságú, késő barokk szobra állt valamikor. Ezek, csakúgy, mint a stációk kőfülkéiben lévő, egykori műves domborművek, *Könnyei Antal* fényképeinek tanúsága szerint 1936-ban még sértetlenül álltak. Sőt, még 1950-ben is említett tesz a budaörsi Kálvária-dombról *Andrásfalvy Bertalan*, ahol „nagypénteken Budaörs apraja-nagyja, délután három órakor, fekete ruhákban rendszeresen lerója kegyeletét”. A 60-as évek végétől azonban értelmetlen rombolás vette kezdetét, szíjjelhoradták a stációkat és lassan a kápolna is eltűnt. 1995-96-ban vetődött fel a gondolat, hogy épüljön újjá a Kálvária. Ritter Imre szerint „ekkor még talán több volt a remény a keresztút helyreállításához, mint a tényleges anyagi elérhetőség”. Azonban a Budaörsért Alapítvány, Budaörs Város Önkormányzata, a helyi római katolikus egyházközség, a Budaörsi Német Kisebbségi Önkormányzat, valamint számos itt élő, támogató – így a *Bárkányi*, a *Bencze család*, *Boros György*, *Herbert Sándor*, *Hesz Ferenc*, a *Meinczinger*, a *Ritter*, a *Tägscherer család* - összefogásával valóban megkezdődhetett a munka.

Első lépésben elkészültek a stációfülkék, a Melocco Alkotóközösségnek köszönhetően kedvezményes áron kapott halovány rózsaszínű, süttői mészkőből. Ezekbe kerülhetett be most, a felavatást megelőző napon, a budaörsi M'ART-IN Művészeti Stúdió tizennégy színes, festett ólomüvegfeképe, amit *Molnár-Göb Zoltán* iparművész tervezett és festett, a megbízók kérése alapján a templomi stáció festmények üvegbe történő újraforgalmazásával. A társalkotó *Sztanó Pál* az ólomüveg kompozíciók kivitelezésében, valamint a helyszíni szerelésében segített. Igazi különlegességnek számít – méltatta Ritter Imre –, hogy az egyes stációkat meglevenítő ólomüvegfeképek mögött, a fülkékben elhelyezett fényforrások jóvoltából sötétedés után a háttérből áradó fény felragyogtatja az üvegfeképeket s ezáltal páratlan élményt nyújt közeli s távoli szemlélőnek egyaránt. Ritter Imre hangsúlyozta, hogy a keresztút újjáépítésével egy folyamatot indítottak el, melynek célja az egész Kálvária-domb és környékének felújítása a főúttig.

Az avatás utolsó mozzanataként Ritter Imre átnyújtotta Szentgyörgyvölgyi Zoltán plébánosnak az elkészült munkálatok dokumentumait, jelképesen is átadva a megújult keresztutat a Római Katolikus Egyházközségnek. Majd a plébános megáldotta az egyes stációkat.

A Helytörténeti Gyűjteményben (Budapesti út 47.), április 23-ától hiteles dokumentumok korhű fotók és leírások mutatják be a budaörsi Kálvária történetét.
Páczelt Andrea

Tisztelt Budaörsi Polgárok!

A megújult Kálvária nemcsak anyagiakban képvisel értéket, hanem jelentős erkölcsi-szellemi tőkét is jelent. Mindannyiunk közös kincsé, legyünk büszkék rá! Övjük együtt és vigyázzunk rá!

Kérünk mindenkit, hogy a saját eszközeivel tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a stációk ne essenek a vandalizmus áldozataivá. Segítsünk abban, hogy elkerülje múltbeli szomorú sorsát és minél tovább, épen őrizzük meg utódaink számára.

*A Budaörsi Római Katolikus Egyházközség
A Német Kisebbségi Önkormányzat
Budaörs Város Önkormányzata*